

RAADSVOORSTEL

Onder verantwoordelijkheid van M. Mordang

Onderwerp Aanvraag vangnetuitkering ex. artikel 74 Participatiewet

Zaaknummer 0000484700

Programma 3

Voorstelnummer Rv. 26.37

Rondetafelgesprek 23 juni 2026

Opiniërende/Besluitvormende raad: 6 juli 2026

Aan de raad,

Wat houdt het voorstel in het kort in (max 4 regels):
De gemeente ontvangt via de BUIG (inkomensdeel) een jaarlijks door het Rijk vastgesteld budget voor de financiering van bijstand en loonkostensubsidies. Dit budget wordt verdeeld over gemeenten, waarbij voor Heeze-Leende grotendeels een historische verdeelsystematiek geldt (91,7%). Verschillen tussen het ontvangen budget en de werkelijke uitgaven leiden tot een overschot of tekort, waarbij tekorten in beginsel door de gemeente zelf worden gedragen. Voor grotere tekorten kan onder voorwaarden een vangnetuitkering Participatiewet worden aangevraagd.
Wat is het probleem / waarom moet de raad hierover een besluit nemen?
Uitsluitend met instemming van de raad kan deze vangnetuitkering over 2025 worden ingezet om het BUIG-tekort (gedeeltelijk) te compenseren.
Eerdere besluitvorming over dit onderwerp:
Niet van toepassing.
Wat zegt het raadsprogramma hierover en/of welke kaders heeft de raad hierover al meegegeven?
Niet van toepassing.
Toelichting op het voorstel:
De gemeente ontvangt een uitkering (BUIG of het inkomensdeel genoemd) voor de financiering van de kosten van algemene bijstand, inclusief loonbelasting, premies volksverzekeringen, de inkomensafhankelijke bijdrage en de financiering van de kosten van de loonkostensubsidies. Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget voor het inkomensdeel vast. Dit landelijk vastgestelde budget moet toereikend zijn om voormelde bijstandsuitgaven van alle gemeenten te financieren. Het macrobudget wordt via een bepaalde systematiek verdeeld over de gemeenten. Voor Heeze-Leende geldt met 91,7% een overwegend historische verdeling van de BUIG.
Tussen het definitief toegekende budget van het inkomensdeel en de gemaakte kosten van (onder meer) algemene bijstand kan een verschil bestaan. De gemeente kan zowel een

overschot hebben als een tekort. Gemeenten moeten eventuele tekorten op de BUIG zelf opvangen. Voor grotere tekorten op het BUIG budget kunnen gemeenten, onder bepaalde voorwaarden, financiële compensatie aanvragen via de zogenaamde Vangnetuitkering Participatiewet zoals bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet.

Met de instemming van de gemeenteraad kan de vangnetuitkering Participatiewet over 2025 worden aangevraagd. Hiermee wordt het tekort op de BUIG teruggebracht.

Wat zijn de argumenten om dit zo te gaan doen?

1.1 De verklaring betreft samenvatting van de financiële en procedurele voorwaarden voor het aanvragen van de vangnetuitkering

De gemeente Heeze-Leende voldoet aan de financiële en procedurele voorwaarden om over 2025 in aanmerking te komen voor de Vangnetuitkering. De gemeenteraad is op diverse momenten geïnformeerd over het verwachte tekort op de BUIG, te weten via de begroting en jaarrekening 2025. Het bijgevoegde aanvraagformulier bevat een analyse van de oorzaken van het tekort, de getroffen maatregelen om het tekort te reduceren en het beoogd effect van de getroffen maatregelen.

1.2 Voor het aanvragen van de vangnetuitkering is instemming van de gemeenteraad nodig op de juistheid van de verklaring

In artikel 10, eerste lid, onderdeel d, Besluit Participatiewet staat dat het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. De instemming heeft betrekking op de verklaring van het college, in de zin dat deze verklaring voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken van het tekort zijn, dat de maatregelen effectief zijn of kunnen zijn om het probleem aan te pakken en dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een tekortreductie.

De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel uitsprekt over de maatregelen van het college. De instemming is pas geldig indien de verklaring aan de raad is aangeboden in de vorm van het door de minister vastgestelde aanvraagformulier.

1.3 Financieel wordt er voldaan aan de criteria voor de vangnetuitkering

Om vast te stellen of de gemeente in aanmerking komt voor een reguliere vangnetuitkering worden de resultaten (tekorten en overschotten) van het aanvraagjaar (T) en de twee voorafgaande jaren (T1 en T2) gezamenlijk beoordeeld. Het cumulatieve tekort over deze drie jaren moet groter zijn dan 7,5% van het BUIG-budget van het aanvraagjaar. Voor onze gemeente bedraagt het cumulatieve tekort € 254.696, dit is hoger dan de drempel van € 160.179 (7,5%). Daarmee voldoet de gemeente aan de financiële voorwaarden voor een reguliere vangnetuitkering, we zitten niet op 7,5% maar op 9,04% te kort (€193.008 over 2025).

Wat willen we met dit voorstel bereiken (beoogd resultaat)?

Met de instemming van de gemeenteraad kan de vangnetuitkering Participatiewet over 2025 worden aangevraagd. Hiermee wordt het tekort op de BUIG teruggebracht.

Zijn er alternatieve mogelijkheden overwogen? Zo ja welke?

Er zijn geen alternatieven, anders dan het niet indienen van onderhavige aanvraag.

Welke beleidsmatige of juridische consequenties heeft dit voorstel?

Juridisch of beleidsmatig leidt dit niet tot nieuwe verplichtingen, anders dan de uitvoering binnen bestaande wet- en regelgeving en bevoegdheden. Voor komende jaren is de prognose dat het tekort op de BUIG-budget blijft bestaan. Voor 2026 en 2027 is de prognose eveneens een

tekort.

Dit meerjarenbeeld zorgt ervoor dat de eigenrisicodrempel voor de vangnetuitkering afneemt van 7,5% naar 5%. Dit leidt dan mogelijk tot een hogere vergoeding voor 2026 en verder.

Past een en ander in de reguliere begroting of zijn hier incidenteel / structureel extra middelen voor nodig?

Gemeente Heeze-Leende kampt sinds 2023 met een tekort op het BUIG-budget. Dit tekort in was cumulatief over de jaren 2023 tot en met 2025 een bedrag € 254.696, waarvan € 193.008 afkomstig uit 2025. Hiervoor is een tegemoetkoming via de vangnetregeling mogelijk van € 16.415 (zie bijlage). De rest van het tekort is voor eigen rekening van de gemeente. Indien de vangnetuitkering wordt toegekend, wordt dit voordeel verwerkt in het eerstvolgende P&C-product.

Een onderbouwing van deze bedragen staat in A "Analyse van de oorzaken van het tekort" op pagina 7 van bijlage: Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2025.

Hoe gaan we dit besluit een vervolg geven (waaronder communicatie naar buiten toe en planning)?

Na instemming door de gemeenteraad kan uiterlijk 15 augustus 2026 de aanvraag bij de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet van het Ministerie van SZW worden ingediend namens het college van burgemeester en wethouders, ondertekend door de burgemeester en de secretaris.

De instemming van de gemeenteraad dient te worden ondertekend door de griffier en de voorzitter van de gemeenteraad.

Indien de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet heeft vastgesteld dat de verzoekende gemeente aan alle voorwaarden voldoet, dan stelt de minister van Werk en Participatie bij beschikking het recht op een vangnetuitkering vast.¹ De eventuele betaling volgt in het eerste kwartaal van 2027.

Beslispunten:

1. In te stemmen met de verklaring van het college van burgemeester en wethouders zoals beschreven in het Aanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2025.
2. Het aanvraagformulier laten ondertekenen door de griffier en de voorzitter van de gemeenteraad. En de aanvraag door het college van burgemeester en wethouders in te dienen bij de toetsingscommissie vangnet Participatiewet van het Ministerie van SZW.

Heeze-Leende,
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HEEZE-LEENDE,
De secretaris, De voorzitter,

E. Dielissen

T.M. Heldens

¹ Een exacte planning of vergaderkalender van de adviescommissie is niet gepubliceerd. We verwachten een beschikking in het najaar/eind van 2026.